

BI GALDERA-SORTETAKO BATI ERANTZUN

- Ikasleak baimena du hiztegia erabiltzeko, baita horren gramatika eranskina ere.

1. GALDERA-SORTA

Testua: Zesarren soldaduek ausardiaz gorde dute beren lekua; etsaiek beren soldadu nekatuak ordeztu dituzte, eta Zesarrek berdin egin behar du.

Tamen virtute et patientia nitebantur¹ atque omnia vulnera sustinebant². Augebantur illis³ copiae⁴ atque ex castris cohortes⁵ per oppidum crebro⁶ submittebantur⁷, ut integri⁸ defessis⁹ succederent¹⁰. Hoc idem Caesar facere cogeatur¹¹, ut, submissis¹² in eundem locum cohortibus⁵, defessos⁹ reciperet¹³.

ZESAR, *Guda Zibila I*, 45

---

¹ nitor, eris, niti (dep) = *saiatu, lagundu*. Ulertzen da subjektua Zesarren soldaduek direla.

² sustineo, es, ere = *jasan, eraman*

³ illis = Zesarren soldadu etsaiei dagokie

⁴ copiae, -arum = *tropak, soldaduek*

⁵ cohors, cohortis = *kohortea* (erromatar legioaren dibisioa)

⁶ crebro = *behin eta berriz, maiz*

⁷ submitto, is, ere = *bidali*

⁸ integer, i = *soldadu indarberritua, soldadu nekatu gabea*

⁹ defessus, i = *soldadu nekatua*

¹⁰ succedo, is, ere = *ordeztu, txanda hartu, ondoren etorri*

¹¹ cogo, is, ere = *behartu*

¹² submissis, submitto aditzaren partizipio burutua = *bidali*

¹³ recipio, is, ere = *erretirarazi*

1- Latinezko testuaren itzulpena. (5 puntu)

2- Aurreneko bi lerroen analisi morfoloikoa eta sintaktikoa (**Tamen ... succederent**) eta testuan **ut**-ekin hasten den esaldiaren azalpena. (3 puntu)

3- Literatura: garatu bi gai hauetako bat: (2 puntu)

a. Epika eta mitoa: Virgilioren Eneida eta Ovidioren Metamorfosiak.

b. Historiografia: Tito Livio, Tazito.

- Ikasleak baimena du hiztegia erabiltzeko, baita horren gramatika eranskina ere.

2. GALDERA-SORTA

Testua: Hanibalek Kartagora bidali ditu Cannae garaitu eta hil dituen erromatarren eraztunak. Hasdrubal Hispanian garaitu dute.

Hannibal¹ tres modios² anulorum aureorum³ Carthaginem⁴ misit, quos ex manibus equitum Romanorum, senatorum et militum detraxerat⁵. Interea in Hispania, ubi⁶ frater Hannibalis¹ Hasdrubal⁷ remanserat⁸ cum magno exercitu, ut eam totam⁹ Afris¹⁰ subigeret¹¹, a duobus Scipionibus¹² vincitur¹³.

Perdit in pugna XXXV milia hominum.

EUTROPIO, *Breviarium*, III, 11

¹ Hannibal, Hannibalis = *Hanibal*

² modius, i = *modiuma* (neurria, gutxi gorabehera 9 kg)

³ aureus, a, um = *urrezkoa*

⁴ Cartago, Carthaginis = *Kartago*

⁵ detraho, is, ere, detraxi = *atera, kendu*

⁶ ubi = *non, -en lekuan*

⁷ Hasdrubal, Hasdrubalis = *Hasdrubal*

⁸ remaneo, es, ere, remansi = *egon*

⁹ eam totam = Hispaniari dagokio; totus, a, um = *osoa*

⁷ Afer, a, um = *afrikarra*

¹¹ subigo, is, ere = *menderatu*

¹² Scipio, Scipionis = *Eszipion, Eszipion anaiak* (pluralean dago, bi anaiei baitagokie)

¹³ bere subjektua Hasdrubal da

- 1- Latinezko testuaren itzulpena. (5 puntu)
- 2- Analisi morfologikoa eta sintaktikoa, **Interea** -tik aurrera **vincitur**-era arte, eta testuan **ut-**ekin hasten den perpausa azaltzea. (3 puntu)
- 3- Literatura: garatu bi gai hauetako **bat**: (2 puntu)
  - a. Epika eta mitoa: Virgilioren Eneida eta Ovidioren Metamorfosiak.
  - b. Historiografia: Tito Livio, Tazito.